

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť Dopravných stavieb, a. s., Námestie sv. Michala 171/4, Jaslovské Bohunice, zastúpených advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 1378/16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom primátorky mesta Prešov z 20. novembra 2015 na vyhlásenie mimoriadnej situácie a upovedomením Okresnej prokuratúry Prešov č. k. Pd 316/15/7707-5 z 25. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Dopravných stavieb, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2016 doručená sťažnosť Dopravných stavieb, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom primátorky mesta Prešov z 20. novembra 2015 na vyhlásenie mimoriadnej situácie (ďalej aj „príkaz primátorky“) a upovedomením Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pd 316/15/7707-5 z 25. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté upovedomenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 23. mája 2012 došlo medzi Slovenskou správou ciest, Bratislava, ako objednávateľkou (ďalej len „objednávateľka“) a združením HANT BA DS & ANIK (ktorého je sťažovateľka členkou) ako zhotoviteľom k uzatvoreniu zmluvy o dielo o uskutočnení stavebných prác cesta 1/68 Prešov odb. Škultétyho – ZVL (ďalej len „zmluva o dielo“). K zmluve o dielo boli následne postupne podpísané štyri dodatky.

Počas realizácie stavebných prác podľa uzatvorenej zmluvy o dielo v znení jej dodatkov bolo zistených viacero závažných nedostatkov v projektovej dokumentácii (nedostatočné protipovodňové zabezpečenie diela, statika diela nezohľadňujúca seizmickú aktivitu a pod.). Sťažovateľka ako zhotoviteľ diela žiadala objednávateľku o uloženie jednoznačných pokynov nevyhnutných pre pokračovanie v realizácii stavby vzhľadom na zistené nedostatky. Napriek jednoznačným výzvam sťažovateľka nedostala zo strany objednávateľky jednoznačné pokyny, čím došlo z jej strany k zmareniu pokračovania vo vykonávaní diela.

Dňa 14. októbra 2015 bolo sťažovateľke doručené odstúpenie od časti zmluvy o dielo. V odstúpení od zmluvy objednávateľka uviedla, že zhotoviteľ je v omeškaní s riadnym a včasným dokončením stavby, pričom objednávateľka toto omeškanie považovala za podstatné porušenie zmluvnej povinnosti, v dôsledku čoho od nesplnenej časti zmluvy o dielo odstúpila.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti primátorka mesta Prešov (ďalej len „primátorka“) spolu s predstaviteľmi Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Prešovského samosprávneho kraja informovali médiá, že hľadajú optimálne riešenie na dokončenie stavebných prác, čomu bude predchádzať výber nového zhotoviteľa stavby, pričom je predpoklad, že dokončenie stavebných prác sa týmto výberom predraží.

Následne po zasadnutí Krízového štábu mesta Prešov, na ktorom zložky Integrovaného záchranného systému a iné zainteresované subjekty skonštatovali, že pozastavením stavebnej činnosti na stavbe nastalo obdobie ohrozenia, ktoré vedie k vzniku udalostí ohrozujúcich život, zdravie a majetok občanov a životného prostredia, primátorka 20. novembra 2015 označeným príkazom vyhlásila mimoriadnu situáciu v meste.

Odôvodnenie napadnutého príkazu primátorky podľa názoru sťažovateľky nezohľadňuje skutočnosť, že *„jediným zodpovedným subjektom za tento stav je Slovenská správa ciest ako objednávateľ a to z dôvodu neposkytovania potrebnej súčinnosti. Pozastavenie stavby nemá žiaden ani priamy, ani nepriamy súvis s akýmkoľvek ohrozením života, zdravia či majetku obyvateľstva.“*

Napadnutý príkaz primátorky je podľa sťažovateľky v časti svojho odôvodnenia *„úplne totožné so znením zákona, ktoré umožňuje verejnému obstarávateľovi postupovať priamym rokovacím konaním. Takéto rozhodnutie primátorky považujem za účelové, ktoré malo obstarávateľovi zjednodušiť situáciu.“*

V žiadnom prípade neboli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej situácie v Meste Prešov. Na vyhlásenie mimoriadnej situácie v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva sa priamo vyžaduje pôsobenie následkov mimoriadnej udalosti alebo existencia obdobia ohrozenia.“

Na základe týchto skutočností je sťažovateľka toho názoru, že na vyhlásenie mimoriadnej situácie neboli splnené hmotnoprávne podmienky a napadnutým rozhodnutím primátorky došlo k *„rozporu so zákonom o civilnej ochrane obyvateľstva“*.

Podľa názoru sťažovateľky bolo napadnuté rozhodnutie primátorky účelové, keď jeho zrejším cieľom bolo dosiahnutie takého stavu, v ktorom bude môcť objednávateľka priamym rokovacím konaním bez nutnosti uskutočniť verejné obstarávanie v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zadať dokončenie diela konkrétnemu dodávateľovi.

Sťažovateľka sa preto svojím podnetom na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia organu verejnej správy obrátila na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá vec postúpila okresnej prokuratúre na prešetrenie. Predmetný podnet sťažovateľky okresná prokuratúra napadnutým upovedomením odložila bez prijatia opatrenia. Okresná prokuratúra sa vo vybavení podnetu podľa sťažovateľky obmedzila na „*stručné citácie zákonných ustanovení, ale bližšie sa vôbec nezaoberala skutočnosťami uvedenými v podnete... Zásadné otázky, ktoré boli v podnete vytýkané, ostali zo strany Okresnej prokuratúry Prešov nepovšimnuté*“, čím došlo podľa nej k porušeniu jej v sťažnosti označených práv.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že spôsob, akým okresná prokuratúra rozhodla o podanom podnete, t. j. odložením veci bez prijatia akéhokoľvek opatrenia, ako aj napadnuté rozhodnutie sú nezákonné a nesprávne. Okresná prokuratúra a primátorka podľa sťažovateľky svojím konaním porušili všeobecne záväzné právne predpisy, najmä zasiahli do v sťažnosti označených ústavou a dohovorom garantovaných práva sťažovateľky.

Sťažovateľka preto navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Rozhodnutím primátorky Mesta Prešov zo dňa 20.11.2015 o vyhlásení mimoriadnej situácie v meste Prešov a Upovedomením o spôsobe vybavenia podnetu Okresnom prokuratúrou Prešov, sp. zn.: Pd 316/15/7707- 5 zo dňa 25.01.2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa spoločnosti Dopravné stavby, a.s. (predtým HANT BA DS, a.s.) na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Rozhodnutie primátorky Mesta Prešov zo dňa 20.11.2015 o vyhlásení mimoriadnej situácie v meste Prešov a Upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu sp. zn.: Pd 316/15/7707-5 zo dňa 25.01.2016 sa zrušujú.

Spoločnosti Dopravné stavby, a.s. (predtým HANT BA DS, a.s.) sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- €... .

Spoločnosti Dopravné stavby, a.s. (predtým HANT BA DS, a.s.) sa priznáva náhrada trov konania... .“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide aj vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to aj pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Bez potreby podrobnejšieho priblíženia obsahu napadnutého rozhodnutia primátorky alebo napadnutého upovedomenia okresnej prokuratúry je potrebné konštatovať, že sťažnosť je potrebné odmietnuť v rámci predbežného prerokovania veci z týchto dôvodov:

- čo sa týka napadnutého upovedomenia okresnej prokuratúry, je potrebné upriamiť pozornosť na zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu opakovaný podnet podľa § 36 zákona o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a slobôd (porov. III. ÚS 343/08, IV. ÚS 158/03, I. ÚS 142/02, I. ÚS 361/09, I. ÚS 112/06, II. ÚS 94/06 a iné).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti neuviedla a nedeclarovala, že by žiadala o preskúmanie napadnutého upovedomenia okresnej prokuratúry nadriadenou prokuratúrou podaním opakovaného podnetu.

Sťažovateľka teda nevyčerpala právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a na ktorého použitie bola sťažovateľka oprávnená podľa zákona o prokuratúre. Reflektujúc takto pertraktované závery ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

napadnutým upovedomením okresnej prokuratúry podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

- čo sa týka napadnutého opatrenia primátorky, je potrebné sa zaoberať otázkou, či ústavný súd má právomoc preskúmať takéto opatrenie.

Ak sa sťažovateľka domnievala, že napadnutým opatrením primátorky mohlo dôjsť k porušeniu jej ústavných práv, mala podľa názoru ústavného súdu využiť podať žalobu o preskúmanie takéhoto opatrenia v rámci správneho súdnictva.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka nevyužila na ochranu svojich práv účinné právne prostriedky, ktoré mala k dispozícii, ústavný súd odmietol jej sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Bez toho, aby ústavný súd preskúmal napadnuté opatrenie primátorky, považuje sťažnosť sťažovateľky aj za zjavne neopodstatnenú, pretože niet príčinnej súvislosti medzi označeným opatrením primátorky a v sťažnosti označenými právami, porušenie ktorých sťažovateľka namietala. Ak je sťažovateľka toho názoru, že na odstúpenie od zmluvy o dielo neboli splnené podmienky, mala podľa názoru ústavného súdu využiť iné právne prostriedky na ochranu svojich práv (napr. žalobou o určenie, že zmluvný vzťah trvá, prípadne ak jej odstúpením od zmluvy vznikla škoda, mohla podať žalobu o náhradu škody...)

Pretože došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže tieto sú viazané na vyhovie sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2016